

STATUL MEDIEVAL ȘI INSTITUȚIILE SALE

Transilvania de la voievodat la principat

- schița lecției -

După cucerirea și organizarea ei sistematică de către Regatul Ungariei, Transilvania a devenit *voievodat autonom sub suzeranitate maghiară*.

Regalitatea maghiară a încercat, în anul **1111**, să transforme provincia, după model apusean, în principat (fiind atestat principele **Mercurius**), dar, în anul **1176**, s-a revenit la organizarea ca voievodat, fiind menționat numele unui voievod **Leustachius**.

Voievodul Transilvaniei era vasal regelui Ungariei, avea atribuții administrative, judiciare, militare, era ajutat de un vicevoievod și de o cancelarie voievodală.

Transilvania dispunea de o Adunare generală a nobililor, cu atribuții judecătorești, fiscale, administrative.

Voievodul beneficia de norme juridice proprii, care au fost reunite în codul de legi **Tripartitul**, elaborat în 1517.

Regalitatea maghiară i-a colonizat în Transilvania pe **maghiari** (organizați mai ales în comitate), **secui** (populație de limbă maghiară, cu rol defensiv, așezată în sud-estul voievodatului) și pe **sași** (populație de origine germană, ce a contribuit la dezvoltarea orașelor, a meșteșugurilor și a comerțului). Atât secuii, cât și sașii erau organizați în scaune autonome.

Românii reprezentau populația autohtonă majoritară, de religie creștin-ortodoxă. Aceștia erau organizați în **districte** sau „țări” autonome, conduse de juzi, cnezi sau voievozi. Asemenea regiuni locuite de români erau localizate mai ales în zonele de margine ale Transilvaniei (**Țara Hațegului, Țara Mramureșului, Țara Făgărașului**). Începând din **1366**, când regele maghiar Ludovic I de Anjou a condiționat calitatea de nobil de apartenența la religia catolică, românii ortodocși au fost excluși, treptat, din viața politică a voievodatului.

În anul **1541**, în condițiile înfrângerii Regatului Ungariei în fața Imperiului Otoman, Transilvania a fost transformată în *principat autonom sub suzeranitate otomană*, dispunând de un statut asemănător statelor medievale extracarpătice Țara Românească și Moldova.